

Az ELTE Földtudományi Doktori Iskola Működési Szabályzata

(2023. szeptember 1. után tanulmányaikat kezdőkre érvényes)

(Minden itt nem szabályozott kérdésben az ELTE Doktori Szabályzata illetve az annak részét képező kari szabályok irányadók)

1.§

A Földtudományi Doktori Iskola

A doktori iskola neve: ELTE Földtudományi Doktori Iskola
Székhelye: 1117 Budapest, Pázmány Péter sétány 1/a

A Földtudományi Doktori Iskolát a Magyar Akkreditációs Bizottság (MAB) akkreditálta, hogy szervezett, illetve egyéni képzés keretében a doktori (PhD) tudományos fokozat megszerzésére felkészítsen. A Földtudományi Doktori Iskola a képzésben résztvevő és a kutatómunkát irányító tanárokból és a doktori iskola hallgatóiból, doktoranduszokból álló intézmény. A képzés célja a földrajz- és a földtudományban a felsőoktatási és tudományos kutatói utánpótlás folyamatos biztosítása. Az iskola képzési tervének megfelelő tanulmányokat folytató, kutatómunkát végző doktoranduszok a tudományterület vezető oktatóinak és kutatóinak (külföldieket is beleértve) közreműködésével készülnek fel doktori disszertációjuk elkészítésére és megvédésére.

E szabályzat 1. Melléklete összegzi az iskola minőségbiztosítási tervét, a 2. Melléklet tartalmazza a képzési terv kreditkövetelményeit, a hallgatói kreditszerzés szabályait. A tárgyfelvétel és teljesítés rögzítése a doktori iskolában is az egyetem egységes elektronikus tanulmányi rendszerében történik.

2.§

A Földtudományi Doktori Iskola Tanácsa

1. A Földtudományi Doktori Iskola Tanácsának elnöke az iskola vezetője.
2. A Tanács tagjai a programvezetők, az iskolában művelt tudományágak képviselői, vezető oktatói, kutatói –tagjai közt külső tag is van. Állandó meghívottak, tanácskozási joggal a doktoranduszok képviselőjeként 1 fő valamint az ELTE TTK FFI nem törzstag tanszékvezetői. Tanács tag felmentésére akkor kerülhet sor, ha huzamosabb ideig nem tudja ellátni feladatát.
3. A Tanács rendszeresen — legalább negyedévenként — ülészik. Az ülésekről jegyzőkönyv készül.
4. A Tanács feladata az iskola szakmai irányítása, a képzés színvonalának biztosítása és ellenőrzése.
 - a. A Tanács – a felvételre jelentkezők számát és a korábbi évek fokozatszerzéseit tartalmazó, rögzített algoritmus alapján – javaslatot tesz az államilag finanszírozott (ösztöndíjas) felvételi létszám programok közötti elosztására, figyelemmel a kiegyensúlyozott tudományos utánpótlásra az iskolában képviselt tudományágakban.
 - b. A Tanács összeállítja a doktori felvételi bizottságokat és megszervezi – általában programonként – a felvételi beszélgetéseket. A jelentkezők egyetemi (és szakmai) teljesítménye, valamint felvételi szereplése alapján a Tanács megállapítja a jelöltek erőssorrendjét, és ez alapján javaslatot tesz a TDT-nek az ösztöndíjas, illetve önköltséges hallgatók felvételére.

- c. A felvételi bizottságok vezetői a programvezetők, tagjai a Tanács tagjai és az illetékes oktatási egységek vezetői.
 - d. A Tanács szakterületi illetékességében véleményezi a honosítási kérelmeket
 - e. A Tanács félévenként jóváhagyja a képzési tervben szereplő, meghirdetendő doktori kurzusok témáit és előadóit. Új, tudományos fokozattal rendelkező oktató (témavezető) akkreditálására a benyújtott tudományos életrajz és publikációs jegyzék alapján az iskola Tanácsa tesz javaslatot a TDT-nek.
 - f. A Tanács évente jóváhagyja az aktuális témakiírásokat.
 - g. A Tanács időről-időre áttekinti a publikációs követelményeket, és javaslatot tesz a TDT-nek ezek esetleges módosítására.
 - h. A Tanács felügyeli a doktorandusz tanulmányi és kutatási előrehaladásának ellenőrzésére szolgáló, általában programonként megtartandó évenkénti beszámolókat. A beszámolók szervezése programonként történik, ennek felelősei a programvezetők.
 - i. A Tanács a programvezető javaslata alapján dönt a doktorandusz téma-, illetve témavezető változtatása ügyében.
 - j. A Tanács megtárgyalja, előzetesen engedélyezi a más doktori iskolában vagy külföldi részképzés során felvételre tervezett majd teljesített kurzusokra vonatkozó hallgatói kérelmeket, majd a teljesítés után dönt a beszámítható kreditpontok számáról.
 - k. A Tanács a komplex vizsga és doktori eljárás iránti kérelmek elbírálásakor javaslatot tesz a TDT-nek a vizsgatárgyakra, illetve a bíráló bizottságok személyi összetételére.
 - l. A komplex vizsgák szervezése programonként történik, ennek felelősei a programvezetők
 - m. A Tanács meghatározza a tudományterület műveléséhez szükséges, illetve elismerhető idegen nyelveket.
5. A DIT fenti hatásköreihez kötődő döntések meghozatala – kivételes és indokolt esetben, ideiglenesen – tanácsi döntéssel az iskola vezetőjére ruházható.
 6. A DIT döntéseit nyilvános szavazással hozza, kivéve a személyi kérdéseket, ahol a szavazás titkos. Kivételes és indokolt esetben a szavazás elektronikus úton is lebonyolítható.
 7. A Tanács dönt a doktori iskola számára a doktori képzésre rendelkezésre bocsátott pénzeszközök felosztásáról, és nyilvántartást vezet annak felhasználásáról.
 8. A Tanács munkáját az ELTE TTK FFI intézeti adminisztrációja segíti.

3.§

A Földtudományi Doktori Iskola programjai

1. A Földtudományi Doktori Iskolához három doktori program tartozik:
Földrajz–Meteorológia Program
Geológia–Geofizika Program
Térképészet és Geoinformatika Program
2. A Földtudományi Doktori Iskola doktori programjaiban folyó képzést a doktori program vezetője a témavezetőkkel együttműködve felügyeli.
3. A programvezető tevékenységét a doktori iskola tanácsának támogatásával és azzal együttműködve végzi.

4. A kutatási téma alapján a doktori programhoz tartozó PhD hallgató munkáját a témavezető irányítja.

4.§

A Földtudományi Doktori Iskola Gyűlése

1. A Gyűlés a Földtudományi Doktori Iskola szavazati joggal rendelkező tőzrstagjaiból, valamint tanácskozási jogú meghívott tanáraiból áll.
2. A Gyűlés szükség szerinti gyakorisággal ülésezik, a doktori iskola vezetője hívja össze a tagok részére előzetesen kiküldött írásbeli meghívóval.
3. A Gyűlés javaslatokat fogalmaz meg minden, a doktori iskola hosszú távú oktatási és kutatási stratégiáját, illetve működését érintő kérdésben, továbbá az iskola vezetőjét, a programvezetőket és a tanácstagokat érintő személyi kérdésekben.

5.§

Az idegen nyelv ismerete

1. A doktori iskola magyar vagy angol nyelvű doktori képzésére az vehető fel, aki a tudományterület műveléséhez szükséges angol nyelvismerettel rendelkezik. A nyelvismeretet a Felvételi Bizottság ellenőrzi, angol nyelven történő felvételi vizsga teljesítésével. Előzetes doktori képzés nélkül komplex vizsgára jelentkező esetén az angol nyelvismeretet a habitusvizsgálat során kell ellenőrizni.
2. A doktori eljárásra történő jelentkezésig az angol nyelv ismeretét legalább középfokú (B2), komplex ("C" típusú) nyelvvizsga-bizonyítvánnyal vagy a 137/2008. (V. 16.) Korm. rendelet 13. § vagy 14. § szerinti, azzal egyenértékű dokumentummal kell igazolni. További nyelvismeret igazolása nem követelmény.
3. A (2) pont bekezdés szerinti követelmény a már folyamatban levő doktori eljárásokban is, illetve azok esetében is alkalmazandó, akik doktori tanulmányaikat a 2016. szeptember 1. előtt hatályos ELTE SzMSz I. 12. Doktori Szabályzat alapján folytatták és szereztek abszolutóriumot, és doktori fokozatszerzési eljárásukat az ELTE SzMSz II. 6. Doktori Szabályzat 97. § (1)-(2) bekezdése alapján indítják.

6.§

Publikációs követelmények

1. Földtan, geofizika, meteorológia, természeti- és tájföldrajz, térképészet és geoinformatika területen benyújtott dolgozat esetén a doktori eljárás megindításának feltétele legalább egy, a doktori dolgozat valamely vagy több tézisének témájában írt első szerzős munka, amely olyan folyóiratban jelenik meg, amelynek publikáció benyújtásakor a Scimago szerinti kvartilis besorolása az elérhető 5 legutóbbi évből legalább háromban legalább Q2 volt. Emellett legalább két olyan munka (társszerzőként is), amely olyan folyóiratban jelenik meg, amelynek a Scimago szerinti kvartilis besorolása a publikáció benyújtásakor az elérhető 5 legutóbbi évből legalább háromban legalább Q3 volt.
2. Regionális tudomány, társadalmi-gazdasági földrajz és földrajzoktatás módszertana területen benyújtott dolgozat esetén a doktori eljárás megindításának feltétele legalább egy, a doktori dolgozat valamely vagy több tézisének témájában írt első szerzős munka, amely olyan folyóiratban jelenik meg, amelynek a Scimago szerinti kvartilis besorolása a publikáció benyújtásakor az elérhető 5 legutóbbi évből legalább háromban legalább Q2

volt. Emellett egy olyan elsőszerzős munka, amely Scopus/Wos folyóiratcikk/könyvfejezet, vagy az MTA Regionális Tudományi Bizottságának besorolásában legalább B kategóriás folyóiratban megjelent cikk, valamint egy olyan (akár társszerzős) munka, amely vagy megfelel az előző besorolásoknak, vagy MTA Társadalomföldrajzi Tudományos bizottságának besorolásában A, vagy az MTA Regionális Tudományi Bizottságának besorolásában legalább C kategóriájú folyóiratban megjelent cikk.

EDT jóváhagyta a 2023.05.26.-i tanácsi ülésen.

Melléletek:

1. sz. melléklet: Minőségbiztosítási Terv
2. sz. melléklet: Kreditszabályzat

A Földtudományi Doktori Iskola Minőségbiztosítási Terve

Az ELTE Földtudományi Doktori Iskola Minőségbiztosítási Terve az Eötvös Loránd Tudományegyetem Doktori Szabályzatában, annak a Természettudományi Karra vonatkozó különös részében, valamint a doktori iskola Működési Szabályzatában megfogalmazott alapelvekre és szabályokra épül.

A doktori iskola működését a Természettudományi Doktori Tanács (TDT) és az Egyetemi Doktori Tanács (EDT) felügyeli.

A doktori iskola a Minőségbiztosítási Tervben meghatározott szempontokat követve biztosítja a doktori képzés és a doktori fokozatszerzési eljárás magas színvonalát annak minden szakaszában (felvétel, doktori tanulmányok, komplex vizsga, fokozatszerzés). Minőségbiztosítási követelményként a doktori iskola folyamatos kapcsolatot tart a rokon tudományterületeken működő doktori iskolákkal, a képzési tapasztalatok, tanulságok kölcsönös hasznosítása érdekében.

A Minőségbiztosítási Terv tartalmazza a doktori képzésben résztvevő hallgatókkal és oktatókkal szemben támasztott követelmények folyamatos biztosításának, ellenőrzésének rendjét és intézményeit.

Felvétel

A doktori iskolában meghirdethető témakiírásokat a doktori iskola tanácsa (DIT) összegyűjti és közzéteszi. A DIT gondoskodik arról, hogy a témakiírások kövessék a szakterületi tudományos fejlődést.

A doktori képzésre jelentkezőkkel a DIT által megbízott felvételi bizottság folytat – szükség esetén doktori programonként – felvételi beszélgetést. A felvételi bizottság – a felvételi jelentkezéskor bekért dokumentumok alapján – megvizsgálja a jelentkezők tanulmányi eredményeit, szakmai felkészültségét, nyelvtudását, korábbi tudományos munkáját, egyetemi tanulmányaik során mutatott teljesítményüket és kutatási tervük megvalósíthatóságát. Ez alapozza meg, hogy a doktori képzésre azok a jelentkezők nyernek felvételt, akik már rendelkeznek a képzés megkezdéséhez szükséges előismeretekkel.

Törzstagok, témavezetők és oktatók

A doktori iskola törzstagjai, témavezetői és oktatói tudományos fokozattal rendelkező egyetemi oktatók és kutatók, akiket a DIT javaslata alapján a TDT alkalmasnak tart a doktori iskola működésében való részvételre, akik a doktori iskola tudományágaiban, illetve kutatási területén folyamatos magas szintű tudományos tevékenységet folytatnak. A doktoranduszok szakmai munkáját a témavezetők irányítják. A témavezető figyelemmel kíséri a vezetett tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését, illetve irányítja – a folyamatosan aktualizált kutatási terv alapján végzett – kutatómunkáját.

Az elvárt tanulmányi és kutatási követelményeket nem teljesítő hallgatók a képzésből kizárhatók, költségtérítéses képzésbe átsorolhatók.

Kurzusok

A DIT minden tanévben felülvizsgálja a meghirdetésre kerülő doktori kurzusok listáját és felkéri az oktatókat a tárgyak tematikáinak aktualizálására. A doktoranduszoknak lehetőségük van – előzetes kérelem után – más doktori iskolában meghirdetett kurzusok felvételére is.

Komplex vizsga

A komplex vizsga elméleti részében a vizsgázó teljesítményét a vizsgabizottság tárgyanként értékeli, és ez alapján a vizsgát tárgyanként és összességében is kétfokozatú skálán – megfelelt, nem megfelelt, - minősíti. Ha a vizsgázó a komplex vizsga elméleti tárgyai közül valamelyikre nem megfelelt minősítést kap, akkor e tárgyból ugyanabban a vizsgaidőszakban az utóvizsgára kijelölt napon utóvizsgát tehet.

A komplex vizsga elméleti részében a vizsgák értékelésének módját és az értékelés alapján a doktori fokozat minősítésébe beszámított eredményét a doktori iskola határozza meg az alábbiak szerint.

A komplex vizsga elméleti részére kapott 1-1 osztályzat összege a maximális érték (10) százalékában megadva kerül átalakításra 4 fokozatú értékeléssé.

A DIT – programonként - szervezi a komplex vizsgák lebonyolítását, iránymutatásokat fogalmaz meg azok jellegére, követelményeire, javaslatot tesz a TDT-nek a bíráló bizottságok összetételére, évente értékeli a komplex vizsgák tapasztalatait.

Külföldi részképzés

A doktori iskola támogatja a doktorandusz külföldi részképzését. A külföldi tanulmányút és kutatómunka színvonalának biztosítása érdekében a doktorandusznak előzetesen részletes tanulmányi és kutatási tervet kell benyújtaniuk és a doktori iskola tanácsának jóváhagyását kell kérniük. A külföldi tanulmányút során teljesített tanulmányok és kutatómunka kreditként történő beszámíthatóságáról a DIT teljesítményigazolás alapján dönt.

A hallgatók rendszeres beszámoltatása

A DT minden tanévben beszámoltatja a doktori tanulmányokat folytató és a kutatómunkát végző hallgatókat munkájukról. A beszámoltatás során a doktorandusznak az elvégzett munkájukról írásos beszámolót és/vagy szóbeli prezentációt kell készíteniük, amelyben kitérnek tanulmányi kötelezettségeik teljesítésére, addigi tudományos eredményeikre és publikációikra, valamint munkájuk további ütemezésére.

Az értekezés véglegesítése, benyújtása előtt a témavezető javaslatára, a témában szakmailag illetékes tanszéken a doktorandusz kutatómunkájának eredményes befejezését segítő nyilvános munkahelyi vita szervezhető.

Publikációs követelmények

A fokozatszerzés sajátos publikációs feltételeit a doktori iskola Működési Szabályzata tartalmazza.

Követelmény, hogy a doktorandusz rendelkezzen az önálló tudományos munkásságát igazoló, a szakma által rangosnak tartott folyóiratban vagy kötetben megjelent kettő vagy több közleménnyel, amelyek az értekezés témakörében készültek. A doktori képzésben résztvevő doktorandusznak publikációikat az MTMT publikációs adattárba fel kell tölteniük.

Fokozatszerzés követelményei

A bírálati eljárás részletes követelményeit az EDSZ és annak kari különös része tartalmazza.

A DIT a bírálati eljárás elindítására benyújtott kérelmeket, minden feltételre kiterjedően érdemben megvitatja. A jelölt témavezetőjének írásos nyilatkozatot kell tennie, hogy javasolja az eljárás elindítását, ill. a disszertáció benyújtását. A benyújtott disszertáció 2 opponense közül legalább az egyik külső szakember. A védés nyilvános, a védés előtt a doktori disszertáció és a disszertáció tézisei a kar honlapján megtekinthetők.

Éves beszámoló készítése

A doktori iskola évente értékeli működését, pénzügyi, oktatási, kutatási és egyéb tudományos tevékenységéről beszámolót készít az Egyetemi Doktori Tanács számára.

A Földtudományi Doktori Iskola Kreditszabályzata

A 2016. szeptember 1.- től tanulmányaikat kezdő doktori hallgatókra az alábbi kreditszabályok érvényesek, tekintettel a szakterület képzési sajátosságaira:

A kreditek megszerzésénél az alábbi főszabályokat kell figyelembe venni:

- a doktori képzés ideje 8 szemeszter (48 hónap),
- az egy szemeszterben átlagosan megszerzendő kreditszám 30,
- a doktori képzés során kötelezően megszerzendő kreditmennyiség 240,
- egy kredit 30 hallgatói tanulmányi munkaóra elvégzésével egyenértékű.

A kreditszabályok a Doktori Iskola programjaiban azonosak.

1.

1. A Földtudományi Doktori Iskolában három különböző tevékenységi forma révén szerezhető kredit:

- a.) az iskolarendszerű doktori képzésben való részvételért, amely magában foglalja a kontaktórákon (előadásokon, szemináriumokon, gyakorlatokon) való részvételt valamint a vizsgákra és a feladatokra való felkészülést, a vizsgák és beszámolók sikeres letételét. A kurzusok teljesítését öt fokozatú minősítéssel (1, 2, 3, 4, 5) kell értékelni,
- b.) a tudományos kutatómunkához szükséges készségek elsajátításáért és a kutatómunkában való aktív részvételért. A kutatási tevékenységet háromfokozatú skálán (kiválóan megfelelt-megfelelt-nem felelt meg) kell értékelni,
- c.) a doktorandusz szakjának tanterve alapján történő oktatásban való részvételéért.

2. A doktorandusznak egy félév alatt legalább 20 kreditet kell teljesítenie.

2.

Képzési (tanulmányi) kreditek

Képzési (tanulmányi) kredit adható az iskolarendszerű tanulásban való részvételért. Egy félévben (szemeszterben) egy kontaktóra lehallgatásával és vizsgával (értékeléssel) 3 kredit szerezhető. A kredit teljesítését a felvett tantárgy és az előírt teljesítés alapján a tárgy előadója igazolja.

Az elvégzendő kurzusokat és kreditértéküket a doktorandusz tanulmányi terve tartalmazza, összhangban a doktori iskola által megadott tanrenddel. A megszerzendő képzési kreditek

száma minimum 36. A képzési kreditek (doktori kurzusok) köre a DIT előterjesztése alapján módosítható (felülvizsgálható, bővíthető).

3.

Kutatási (kutatói) kreditek

Kutatási kredit kutatómunkával szerezhető. A kutatási terv időarányos teljesítése (kutatási előrehaladás, publikációk, konferenciárésztétel) esetén a hozzárendelt kreditpontot a témavezető javaslata alapján a programvezető határozza meg.

Kutatási kredit szerezhető még a doktorandusz előrehaladását lemérő, kötelezően előírt nyilvános szóbeli beszámolók és/vagy írásbeli összefoglalók alapján, amelyek elfogadása esetén 1 (első év), 2 (második év) és 3 (harmadik év) (maximum 6) kredit adható.

4.

Oktatási kreditek

Oktatási tevékenységnek minősül szemináriumok, tantermi gyakorlatok, terepgyakorlatok vezetése és a laboratóriumi oktatásban való részvétel. Heti egy megtartott óra legfeljebb 1 kredit értékű. Az oktatási tevékenységet a programvezető igazolja. Oktatási tevékenységgel a képzés során legfeljebb 24 kredit szerezhető.

5.§

Más doktori iskolában, illetve intézményben végzett tevékenység beszámítása

1.) Részképzés:

Részképzés alatt a doktorandusz más hazai vagy külföldi intézményben végez kutatómunkát. Részképzés során a doktorandusz képzési és kutatási kreditet is szerezhet. Részképzésben a doktorandusz munkaprogram alapján vehet részt, amely egyúttal az adott tanulmányi időszak érvényességét is biztosítja.

Külföldi részképzés esetén a teljesített tárgyakból elért érdemjegyek átszámítását az ECTS-grade-nek megfelelően kell elvégezni. (ECTS-grade: A, B, C, D, F –magyar érdemjegy: 5, 4, 3, 2, 1).

2.) Áthallgatás

A képzési idő alatt a doktorandusz, a témavezető egyetértésével képzési kreditjeinek egy részét áthallgatással más doktori oktatási programban ill. más doktori iskolában is megszerezheti.

A más doktori iskolában vagy külföldi részképzés során felvételre tervezett kurzusokra, kutatómunkára vonatkozó hallgatói kérelmekről és a teljesítés igazolása után a beszámítható kreditpontok számáról a DIT dönt.

7.§

Egyéni képzés

Az egyéni képzésre jelentkezés, felvétel, a tanulmányi és fokozatszerzési követelmények a doktori iskolában az EDSZ vonatkozó előírásaival megegyezők.